

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW.053.119.2025

Warszawa, dnia 6 maja 2025 r.

Pan

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do petycji z dnia 23 kwietnia 2025 r., wyjaśnia, że stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy wyborcze biorące udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Przepisy prawa określające zadania i obowiązki Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowego Biura Wyborczego, a w szczególności przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365), nie tylko stanowią kompetencję do działania, lecz są także źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne ich działania.

Poza tym, jak wskazuje się w doktrynie, kompetencji do działania organów publicznych nie można domniemywać. Celem zasady legalizmu jest bowiem przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz możliwość kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem. Podejmowanie przez organy działania bez podstawy prawnej i poza granicami prawa albo z naruszeniem tych granic są zawsze nielegalne i mogą rodzić odpowiedzialność m.in. karną osób te działania podejmujących, a także odpowiedzialność odszkodowawczą państwa [por. M. Florczak-Wątor, w: P. Tuleja (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2021, LEX/el, kom. do art. 7].

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że wbrew twierdzeniu wnoszącego petycję, żaden przepis prawa nie upoważnia Państwowej Komisji Wyborczej, a także innych organów wyborczych w poszczególnych wyborach, do sprawdzania autentyczności złożonych podpisów. Nie jest to zatem uzależnione od decyzji Państwowej Komisji Wyborczej.

Zgodnie z art. 304 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza, sprawdzając prawidłowość zgłoszenia kandydata, bada czy zgłoszenie kandydatury poparło podpisami co najmniej 100 000 obywateli, zgodnie z art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego.

W związku z tym badanie wykazu osób popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej polega na ustaleniu, czy wykaz obywateli spełnia formalne warunki określone w art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego, a w szczególności, czy:

- 1) z treści wykazu podpisów obywateli wyraźnie wynika ich poparcie dla zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności, czy każda strona wykazu zawiera nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata oraz ustawową formułę;
- 2) czy formularz wykazu został złożony w oryginale;
- 3) czytelnie wskazano imię i nazwisko w pełnym brzmieniu (a nie np. pierwsza litera imienia);
- 4) czytelnie wskazano adres zamieszkania, pod którym wyborca ujęty jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, obejmujący: nazwę miejscowości (miasta, wsi, osady) oraz nazwę ulicy i numer domu oraz numer mieszkania;
- 5) czytelnie wskazano numer PESEL;
- 6) osoba udzielająca poparcia posiada prawo wybierania;
- 7) podano datę udzielenia poparcia;
- 8) obok danych umieszczono własnoręczny podpis obywatela; brak podpisu oznacza, że poparcie nie zostało udzielone.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że z art. 18 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego wynika wprost, że przy sprawdzaniu podpisów wykorzystuje Centralny Rejestr Wyborców, który służy do sprawdzania posiadania prawa wybierania.

Przepisy prawa wyborczego nie przewidują natomiast możliwości i narzędzi prawnych do badania przez Państwową Komisję Wyborczą autentyczności zebranych podpisów oraz wykrywania ewentualnych nielegalnych działań w tym zakresie. Państwowa Komisja Wyborcza nie ma uprawnień do sprawdzania pochodzenia podpisów poparcia i weryfikacji sposobu ich zbierania.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że postulaty autora petycji dotyczące np. listownego wysyłania zawiadomień do każdej osoby, która udzieliła poparcia, są niemożliwe do zrealizowania. Cechą charakterystyczną przepisów prawa wyborczego są krótkie i nieprzywracalne terminy realizacji poszczególnych czynności wyborczych, od wykonania których uzależniona jest możliwość realizacji kolejnych. Niemożliwe z uwagi na kalendarz wyborczy byłoby wysyłanie zawiadomień do wyborców, którzy udzielili poparcia i oczekiwanie na ich ewentualną odpowiedź. Przede wszystkim jednak Państwowa Komisja Wyborcza nie ma uprawnień do przetwarzania w ten sposób danych osobowych wyborców, którzy udzielili poparcia. Dodatkowo trzeba mieć na względzie, że Państwowa Komisja Wyborcza sprawdza podpisy wyłącznie do uzyskania ustawowego wymaganego minimum. Oznacza to, że nie są sprawdzane wszystkie podpisy doręczane Państwowej Komisji Wyborczej. Byłoby to nieuzasadnione.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla jednocześnie, że jeśli badając wykaz podpisów w sposób określony w Kodeksie wyborczym poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie podpisów bądź wiarygodności podpisów z uwagi na liczbę, jak i charakter stwierdzonych nieprawidłowości, każdorazowo zawiadamia o tym prokuraturę. Ten organ jest właściwy do badania autentyczności podpisów i dokumentów. Tak też będzie w przypadku zgłoszeń złożonych w związku z tegorocznymi wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W tej chwili trwają analizy i przygotowywanie stosownych zawiadomień.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że zupełnie niezrozumiałe są zarzuty autora petycji w zakresie funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców. Zgodnie z art. 18 § 1 pkt 1 Centralny Rejestr Wyborców obejmuje osoby, którym przysługuje prawo wybierania. Zgodnie natomiast z art. 18 § 2 Kodeksu wyborczego Centralny Rejestr Wyborców potwierdza prawo wybierania. Należy przy tym szczególnie podkreślić, że właśnie osoby mające prawo wybierania mogą udzielić poparcia. Źródłem kwestionowania przez autora petycji działania Centralnego Rejestru Wyborców jest brak zrozumienia podstawowego i funkcjonującego od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla w tym miejscu, że przed jego wprowadzeniem obowiązywały dokładnie takie same zasady. Różnica polegała na tym, że rejestr wyborców prowadzony był odrębnie w systemach informatycznych poszczególnych gmin,

a nie w systemie udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji. Z chwilą wprowadzenia Centralnego Rejestru Wyborców dane z rejestru wyborców zostały do niego przeniesione.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w utrwalonym wcześniej orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych.

Przykładowo w postanowieniu z dnia 16 kwietnia 2025 r. sygn. akt. INSW 13/25, wydanym w związku z bieżącymi wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy wskazał, że: „Sąd Najwyższy podkreśla, że zgodnie z art. 18 § 2 k.wyb. Centralny Rejestr Wyborców potwierdza prawo wybierania, zaś zgodnie z art. 18 § 3 pkt 4 k.wyb. Centralny Rejestr Wyborców służy do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z weryfikacją podpisów złożonych właściwemu organowi. Z powołanego przepisu wynika zatem, że do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z udzieleniem poparcia organy wyborcze wykorzystują Centralny Rejestr Wyborców. Analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 września 2023 r., I NSW 21/23; 19 września 2023 r., I NSW 32/23; 19 września 2023 r. I NSW 35/23; 31 marca 2025 r., I NSW 7/25). Nie ulega zatem wątpliwości, że adres zamieszkania, o którym mowa m. in. w art. 303 § 1 pkt 3 k.wyb., musi być zgodny z adresem w Centralnym Rejestrze Wyborców.”

Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza nie podziela postulatów autora petycji dotyczących wykonywania przez organy wyborcze czynności, do których powołane są inne organy państwa, tj. prokuratura i sądy.

Niemniej Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza się, że sposób udzielania poparcia dla komitetów wyborczych, list kandydatów i kandydatów w wyborach wymaga zmiany. Na tę kwestię Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła uwagę w przekazanych Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Sejmu, Marszałkowi Senatu i Prezesowi Rady Ministrów:

- 1) Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjami ich zmiany z dnia 10 lutego 2020 r. znak ZPOW-501-5/20, w której w pkt 10 wskazała: „konieczne wydaje się dokonanie zmiany sposobu poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego wyborców oraz zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w danych wyborach.

W obecnym stanie prawnym Kodeks wyborczy wymaga uzyskania poparcia dla zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w postaci podpisów obywateli:

- a) 100 000 w celu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) 10 000 w celu zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego,
- c) 5 000 w celu zgłoszenia listy kandydatów na posłów,
- d) 2 000 w celu zgłoszenia kandydata na senatora,
- e) 300 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych sejmiku województwa,
- f) 200 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych do rady powiatu,
- g) 150 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych w gminie liczącej powyżej 20 000 mieszkańców,
- h) 25 w celu zgłoszenia listy kandydatów (kandydata w okręgu jednomandatowym) w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców.

Natomiast w przypadku utworzenia komitetu wyborczego wyborców w wyborach lub komitetu wyborczego tworzonego w celu udziału w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej zasadniczo wymaga uzyskania 1 000 podpisów poparcia (wyjątkiem są komitety wyborcze tworzone w wyborach samorządowych, które zamierzają zgłaszać kandydatów tylko w jednym województwie – wówczas liczba wymaganych podpisów wynosi 20 – oraz na obszarze tylko jednej gminy – wówczas zawiadomienie o utworzeniu komitetu nie wymaga zebrania podpisów).

Przepisy Kodeksu wyborczego przewidują również obowiązek zebrania odpowiedniej liczby (uzależnionej od liczby mieszkańców w gminie) podpisów poparcia dla zgłoszenia kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w wyborach przedterminowych (art. 478 § 4 Kodeksu wyborczego), o ile nie są one przeprowadzane wraz z wyborami przedterminowymi do rady gminy.

Państwowa Komisja Wyborcza wyraża pogląd, że ze zbieraniem podpisów poparcia wiąże się wiele problemów prawnych i organizacyjnych, a niejednokrotnie naruszeń prawa, tj.:

- a) często wyborcy nie wiedzą, jakiemu komitetowi (jakim kandydatom) udzielają poparcia, gdyż są oni „zaskakiwani” prośbą udzielenia poparcia np. w miejscu publicznym,

- b) składane są podpisy zawierające część nieprawidłowych danych (np. błędny numer PESEL albo nieprawidłowy adres), co powoduje, że tego rodzaju podpisy nie mogą zostać uznane za prawidłowe, co z kolei budzi niezadowolenie komitetów uczestniczących w wyborach,
- c) składane są podpisy zawierające nieprawidłowe dane wyborców albo dane wyborców, którzy zmarli, tj. wykazy są fałszowane. Powoduje to konieczność zgłaszania przez organy wyborcze tych przypadków do wyjaśnienia prokuratury, która z kolei prowadząc postępowanie często nie jest w stanie ustalić, kto tego rodzaju podpisy „zbierał” lub kto ewentualnie fałszował wykazy, gdyż przepisy Kodeksu wyborczego nie określają obowiązku podawania danych wyborców zbierających podpisy. Istnieje również prawdopodobieństwo, że pełnomocnicy wyborczy komitetów wyborczych (osoby przez nich upoważnione) mają świadomość tych nieprawidłowości, jednak po ich ujawnieniu odcinają się od tego rodzaju działań, twierdząc, że nie posiadali wiedzy o procederze,
- d) podpisy zbierane są przedwcześnie, tj. np. przed zarządzeniem wyborów albo przed uzyskaniem uchwały Państwowej Komisji Wyborczej lub postanowienia komisarza wyborczego w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, co powoduje, że są one nieważne (art. 85 § 2 Kodeksu wyborczego). Jednakże brak jest instrumentów prawnych umożliwiających stwierdzenie tego faktu, tj. ustalenie, kiedy w rzeczywistości zbierane były podpisy oraz, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, nieuznania podpisów przez organy je przyjmujące,
- e) wyborcy w rubryce „Adres zamieszkania” wpisują adres, który jest niezgodny z adresem ujęcia w rejestrze wyborców, bądź osoby te w ogóle nie figurują w rejestrze wyborców, co powoduje, że nie można uznać takiego poparcia. Kwestie te są częstą przyczyną odwołań od odmowy rejestracji listy kandydatów lub kandydata w wyborach,
- f) terminy na dokonanie zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w wyborach wynikające z Kodeksu wyborczego są krótkie, dlatego też komitety wyborcze w wielkim pośpiechu i bez należytej staranności wykonują czynności związane ze zbieraniem podpisów,

- g) okręgowe komisje wyborcze mają bardzo mało czasu na weryfikację ogromnej liczby podpisów. Należy podkreślić, że terminy wykonania kolejnych czynności wyborczych znacznie utrudniają lub wręcz uniemożliwiają skorzystanie przez okręgowe komisje wyborcze z uprawnienia, o którym mowa w art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z powołanym przepisem w razie uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie podpisów bądź wiarygodności podpisów okręgowa komisja wyborcza dokonuje w terminie 3 dni sprawdzenia danych bądź wiarygodności podpisów w oparciu o dostępne urzędowo dokumenty, w tym rejestry wyborców i urzędowe rejestry mieszkańców, a w miarę potrzeby również o wyjaśnienia wyborców. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego zawiadamia się niezwłocznie osobę zgłaszającą listę. Jednakże jak wskazano powyżej skorzystanie z tego uprawnienia w praktyce jest niemożliwe, ze względu na konieczność weryfikacji wykazów podpisów złożonych przez wszystkie komitety wyborcze i rozstrzygania co do rejestracji listy kandydatów lub kandydata w terminie trzech dni od dnia dokonania zgłoszenia,
- h) zbieranie podpisów rodzi wiele wątpliwości związanych z przestrzeganiem przepisów o ochronie danych osobowych, co często zgłaszają m.in. wyborcy,
- i) ręcznie wypełniane wykazy podpisów często są nieczytelne, zawierają przekreślenia, dopiski, poprawki itp., co utrudnia weryfikację tożsamości osoby udzielającej poparcia, a w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwia uznanie poparcia za prawidłowe.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza wyraża pogląd, że należy rozważyć zmianę sposobu udzielania poparcia dla zgłaszanych kandydatów. Przedłożenie podpisów poparcia jest wprawdzie popularną metodą weryfikacji wstępnego poparcia dla zgłaszanych list kandydatów lub kandydatów, jednakże w innych krajach funkcjonują również inne zasady zgłaszania kandydatów. Część krajów stosuje kaucje wyborcze, których zaletą jest przede wszystkim zabezpieczenie przed wszelkiego rodzaju nieprawidłowościami (patologiami) związanymi ze zbieraniem podpisów (fałszowanie, w tym umieszczanie danych osób zmarłych). Możliwe jest także udzielanie poparcia poprzez osobiste poświadczenie przez wyborców udzielonego poparcia np. w urzędzie gminy lub wydawanie przez urząd zaświadczeń, na których

wyborca mógłby umieścić dane komitetu wyborczego lub listy kandydatów albo kandydata, którym udziela poparcia;”

- 2) Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjach ich zmiany z dnia 4 marca 2024 r. znak ZPOW.502.1.2024, w której w pkt 26 wskazała: „w ślad za pkt 10 Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycjami ich zmiany z dnia 10 lutego 2020 r. znak ZPOW-501-5/20 rozważenia wymaga dokonanie zmiany sposobu poparcia dla utworzenia komitetu wyborczego wyborców oraz zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w danych wyborach. W obecnym stanie prawnym Kodeks wyborczy wymaga uzyskania poparcia dla zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w postaci podpisów obywateli:

- a) 100 000 w celu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) 10 000 w celu zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego,
- c) 5 000 w celu zgłoszenia listy kandydatów na posłów,
- d) 2 000 w celu zgłoszenia kandydata na senatora,
- e) 300 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych sejmiku województwa,
- f) 200 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych do rady powiatu,
- g) 150 w celu zgłoszenia listy kandydatów na radnych w gminie liczącej powyżej 20 000 mieszkańców,
- h) 25 w celu zgłoszenia listy kandydatów (kandydata w okręgu jednomandatowym) w gminie liczącej do 20 000 mieszkańców.

Natomiast w przypadku utworzenia komitetu wyborczego wyborców w wyborach lub komitetu wyborczego tworzonego w celu udziału w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej zasadniczo wymaga uzyskania 1 000 podpisów poparcia (wyjątkiem są komitety wyborcze tworzone w wyborach samorządowych, które zamierzają zgłaszać kandydatów tylko w jednym województwie – wówczas liczba wymaganych podpisów wynosi 20 – oraz na obszarze tylko jednej gminy – wówczas zawiadomienie o utworzeniu komitetu nie wymaga zebrania podpisów).

Przepisy Kodeksu wyborczego przewidują również obowiązek zebrania odpowiedniej liczby (uzależnionej od liczby mieszkańców w gminie) podpisów poparcia dla zgłoszenia kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w wyborach przedterminowych (art. 478 § 4 Kodeksu wyborczego), o ile nie są one przeprowadzane wraz z wyborami przedterminowymi do rady gminy.

Państwowa Komisja Wyborcza wyraża pogląd, że ze zbieraniem podpisów poparcia wiąże się wiele problemów prawnych i organizacyjnych, a niejednokrotnie naruszeń prawa, tj.:

- a) przede wszystkim podawane są adresy zamieszkania niezgodne z art. 5 pkt 14 Kodeksu wyborczego, tj. inne adresy niż adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania, co powoduje konieczność zakwestionowania tego rodzaju poparcia. To z kolei z kolei budzi niezadowolenie komitetów uczestniczących w wyborach, a także jest powodem odwołań składanych do Państwowej Komisji Wyborczej oraz skarg do Sądu Najwyższego na rozstrzygnięcia Komisji,
- b) składane są podpisy zawierające część nieprawidłowych danych (np. błędny numer PESEL albo nieprawidłowy adres), co powoduje, że tego rodzaju podpisy nie mogą zostać uznane za prawidłowe, co z kolei budzi niezadowolenie komitetów uczestniczących w wyborach,
- c) składane są podpisy zawierające nieprawidłowe dane wyborców albo dane wyborców, którzy zmarli, tj. wykazy są fałszowane. Powoduje to konieczność zgłaszania przez organy wyborcze tych przypadków do wyjaśnienia prokuratury, która z kolei prowadząc postępowanie często nie jest w stanie ustalić, kto tego rodzaju podpisy „zbierał” lub kto ewentualnie fałszował wykazy, gdyż przepisy Kodeksu wyborczego nie określają obowiązku podawania danych wyborców zbierających podpisy. Istnieje również prawdopodobieństwo, że pełnomocnicy wyborczy komitetów wyborczych (osoby przez nich upoważnione) mają świadomość tych nieprawidłowości, jednak po ich ujawnieniu odcinają się od tego rodzaju działań, twierdząc, że nie posiadali wiedzy o procedurze. Podczas wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2023 r. jeden z komitetów wyborczych przedstawiał okręgowym komisjom wyborczym wykazy podpisów z chronologicznie ułożonymi numerami PESEL. Doświadczenie życiowe pokazuje, że nie ma możliwości zebrania wszystkich podpisów poparcia wyborców, na wykazach, na których znalazły się, wpisane wcześniej przez Komitet dane wyborców, w ciągu kilku godzin i aby na wykazach nie znalazły się „luki”. Normalnym jest, że, np. któregoś z wyborców może nie być w domu lub w pracy,

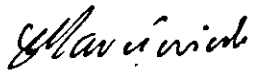
może nie zamieszkiwać pod wskazanym przez Komitet adresem, wyborca może odmówić udzielenia poparcia. Sam fakt rzekomego zbierania podpisów od wyborców, których dane zostały wcześniej przepisane z bazy danej budzi daleko idące wątpliwości, w tym przede wszystkim dotyczące przetwarzania danych osobowych. Sprawy te są każdorazowo przekazywane przez organy wyborcze zgodnie z właściwością do prokuratury i Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych osobowych,

- d) podpisy zbierane są przedwcześnie, tj. np. przed zarządzeniem wyborów albo przed uzyskaniem uchwały Państwowej Komisji Wyborczej lub postanowienia komisarza wyborczego w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, co powoduje, że są one nieważne (art. 85 § 2 Kodeksu wyborczego),
- e) terminy na dokonanie zgłoszenia listy kandydatów lub kandydata w wyborach wynikające z Kodeksu wyborczego są krótkie, dlatego też komitety wyborcze w wielkim pośpiechu i bez należytej staranności wykonują czynności związane ze zbieraniem podpisów,
- f) okręgowe komisje wyborcze mają bardzo mało czasu na weryfikację ogromnej liczby podpisów,
- g) zbieranie podpisów rodzi wiele wątpliwości związanych z przestrzeganiem przepisów o ochronie danych osobowych, co często zgłaszają m.in. wyborcy,
- h) ręcznie wypełniane wykazy podpisów często są nieczytelne, zawierają przekreślenia, dopiski, poprawki itp., co utrudnia weryfikację tożsamości osoby udzielającej poparcia, a w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwia uznanie poparcia za prawidłowe.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza wyraża pogląd, że należy rozważyć zmianę sposobu udzielania poparcia dla zgłaszanych kandydatów. Przedłożenie podpisów poparcia jest wprawdzie popularną metodą weryfikacji wstępnego poparcia dla zgłaszanych list kandydatów lub kandydatów, jednakże w innych krajach funkcjonują również inne zasady zgłaszania kandydatów. Część krajów stosuje kaucje wyborcze, których zaletą jest przede wszystkim zabezpieczenie przed wszelkiego rodzaju nieprawidłowościami (patologiami) związanymi ze zbieraniem podpisów (falszowanie, w tym umieszczanie danych osób zmarłych). Możliwe jest także udzielanie poparcia poprzez osobiste poświadczenie przez wyborców udzielonego poparcia np. w urzędzie gminy lub wydawanie przez urząd

zaświadczeń, na których wyborca mógłby umieścić dane komitetu wyborczego lub listy kandydatów albo kandydata, którym udziela poparcia”.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak